

Migratie en psychose: een meta-analyse van incidentiestudies

ARTIKEL

LITERATUUR

- Selten JP, van der Ven E, Termorshuizen F. Migration and psychosis: a meta-analysis of incidence studies. *Psychol Med* 2019; doi: 10.1017/S0033291719000035.

AUTEUR

FABIAN TERMORSHUIZEN

E-mail: F.Termorshuizen@rivierduinen.nl

Waarom dit onderzoek?

Meerdere onderzoeken hebben laten zien dat migranten een verhoogd risico hebben op een psychotische stoornis in vergelijking met de algemene bevolking, maar ook dat er grote verschillen in dit relatieve risico (RR) zijn. Wij berekenden een gemiddeld, gewogen RR van alle beschikbare incidentiestudies. Verder gingen wij na welke factoren van invloed zijn op verschillen tussen en binnen studies in dit RR om daarmee wellicht ook het verhoogde risico zelf te kunnen verklaren.

Onderzoeksvraag

Wat zijn de gemiddelde, gewogen, voor leeftijd en geslacht gecorrigeerde RR's op een affectieve (APS) en een niet-affectieve psychotische stoornis (NAPS) onder migranten en hun kinderen? Blijft het verhoogde risico bestaan na correctie voor sociaal-economische status (SES) en wat zijn de bronnen van heterogeniteit?

Hoe werd dit onderzocht?

Literatuursearch over de periode 1977-2017 naar studies gebaseerd op gegevens onder migranten en niet-migrant in de algemene bevolking met voor leeftijd gecorrigeerde RR's. Gedetailleerde gegevens van 49 incidentiestudies werden geïncludeerd in een meta-analyse.

Belangrijkste resultaten

Het gemiddelde RR voor NAPS onder migranten vs. de autochtone bevolking (43 studies) was 2,13 (95%-betrouwbaarheidsinterval (95%-BI): 1,99-2,27) en voor APS (4 studies) bedroeg het 2,94 (95%-BI: 2,28-3,79). Na correctie voor SES werd het RR voor NAPS iets lager, maar het bleef duidelijk statistisch significant verhoogd. Het RR voor NAPS was met name hoog voor migranten van buiten Europa naar Europa (2,94; 95%-BI: 2,63-3,29) en voor migranten met een zwarte huidskleur (4,19; 95%-BI: 3,42-5,14). Het risico voor migranten met een zwarte huidskleur was niet alleen verhoogd in Europa, maar ook in de andere onderzochte bestemmingen (Israël en Canada). De RR's voor migranten naar Israël (1,22; 95%-BI: 0,99-1,50) en Canada (1,21; 95%-BI: 0,85-1,74) waren in het algemeen nauwelijks verhoogd (behalve voor migranten met een zwarte huidskleur). Er werden geen duidelijke verschillen gevonden in het RR tussen migranten van de eerste en van de tweede generatie.

Consequenties voor de praktijk

Het risico op psychose lijkt geen volledig genetisch gedetermineerd gegeven te zijn, maar beïnvloed te worden door herkomstregio, gastregio en de combinatie van beide. Positieve selectie zou het resultaat voor Canada kunnen verklaren, terwijl de overgang van exclusie naar inclusie dat voor joodse migranten naar Israël zou kunnen doen. Lage sociale status en sociale exclusie, samenhangend met laag opleidingsniveau, culturele afstand en discriminatie,

zouden het sterk verhoogde risico onder migranten van niet-westerse afkomst in Europa kunnen verklaren. Het eveneens verhoogde risico op psychose onder migranten van de tweede generatie ondersteunt de opvatting dat de oorzaak niet in het proces van migreren zelf gelegen is. Deze bevindingen bieden aanknopingspunten voor preventieve maatregelen.

TABEL 1 Meta-analyse van incidentiestudies naar de associatie tussen migratie en psychose (1977-2017). Variabelen die van invloed zijn op het relatieve risico (RR) op een niet-affectieve psychotische stoornis (NAPS) onder migranten en hun kinderen in vergelijking met de algemene bevolking

	Elke beschikbare schatting van RR op NAPS per subgroep					Schattingen van RR op NAPS mits beide/meerdere subgroepen in studie voorkwamen				
	N ¹	RR ² (95%-BI) ³	I ² (%) ⁴	Δ lnRR ⁵	p	N	RR (95%-BI)	I ² (%)	Δ lnRR	p
Generatie										
Eerste	29	2,55 (2,31-2,82)	97,9	ref.		9	2,05 (1,85-2,27)	89,9	ref.	
Tweede	13	1,78 (1,66-1,90)	94,2	-0,35	< 0,001	9	1,80 (1,68-1,93)	81,6	-0,11	0,196
Ontwikkelingsniveau van herkomstland										
Ontwikkelde landen ⁶	19	1,66 (1,49-1,84)	97,1	ref.		15	1,43 (1,25-1,65)	90,7	ref.	
Ontwikkelingslanden ⁶	30	2,54 (2,26-2,86)	97,6	0,43	< 0,001	15	2,13 (1,89-2,41)	89,7	0,39	< 0,001
Huidskleur ⁷										
Wit	19	1,65 (1,46-1,85)	97,1	ref.		7	1,24 (0,96-1,59)	81,8	ref.	
Wit overig	8	1,94 (1,54-2,44)	87,6	0,15	0,334	3	1,86 (1,23-1,81)	83,9	0,40	0,095
Zwart	23	4,19 (3,42-5,14)	94,3	0,94	< 0,001	7	2,78 (2,12-3,63)	86,3	0,80	< 0,001
Overig	11	1,73 (1,41-2,14)	95,1	0,05	0,685	5	1,52 (1,12-2,05)	90,5	0,20	0,288
Onbekend/gemengd	32	1,83 (1,71-1,96)	96,5	0,11	0,194	5	1,53 (1,18-1,99)	68,2	0,21	0,30
Vluchtelingenstatus										
Vluchteling	4	1,88 (1,57-2,24)	91,4	-0,15	0,342	4	1,87 (1,56-2,24)	91,5	0,066	0,524
Vluchteling of geen vluchteling	43	2,15 (2,01-2,31)	98,1	ref.						
Geen vluchteling						4	1,75 (1,59-1,93)	89,5	ref.	
Geslacht										
Man	22	2,25 (1,99-2,54)	98,3	ref.		21	2,24 (1,98-2,54)	95,6	ref.	
Vrouw	21	2,26 (2,01-2,53)	97,2	0,011	0,915	21	2,26 (2,01-2,53)	92,5	0,012	0,912

¹Aantal publicaties.

²Gemiddeld RR van NAPS onder migranten vs. de algemene bevolking in een bepaalde subgroep, gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht (behalve de RR's uit de analyse naar geslachtsverschil: gecorrigeerd voor leeftijd alleen).

³95%-betrouwbaarheidsinterval.

⁴Maat voor heterogeniteit. Alle waarden waren statistisch significant.

⁵Verskil tussen logaritmisches getransformeerd RR in een bepaalde subgroep (bijv. 'zwart' in analyse naar huidskleur) en logaritmisches getransformeerd RR in een referentiesubgroep (bijv. 'Wit' bij analyse naar huidskleur, aangegeven met 'ref.'). Het RR zelf betreft steeds het relatief risico onder migranten in vergelijking met de algemene bevolking. De p-waarde achter deze kolom: verschil tussen RR en RR van de referentiecategorie, niet het RR zelf. Significantie van RR zelf kan uit het 95%-BI afgeleid worden.

⁶Overeenkomstig UNCTAD-definitie (United Nations: UNCTAD Handbook of Statistics. Genève: UNCTAD; 2002).

⁷Meest voorkomende huidskleur in herkomstregio. 'Wit overig': personen uit Noord-Afrika of het Midden-Oosten. De resultaten weergegeven in de kolommen aan de rechterkant zijn afgeleid van een vergelijking van minstens drie effectschattingen afkomstig uit dezelfde studie: een RR voor een groep witte migranten (vs. de algemene bevolking), een tweede RR voor een groep zwarte migranten (vs. de algemene bevolking), en een derde RR voor een andere subgroep (overig witte migranten of migranten met een onbekende of gemengde huidskleur, vs. de algemene bevolking).